

CZU: 159.922.8:62

ГЕНДЕРНЫЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ ТЕХНИЧЕСКИ ОДАРЕННОЙ ЛИЧНОСТИ В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ

Natalia PINCHUK

University of Management Education, NAES, Ukraine

Представлены результаты исследования гендерных аспектов развития технически одаренной личности подростков в следующих блоках: сфера духовного развития, сфера самосознания и сфера интеллектуального развития. Доказано, что социальные ожидания общества уже в подростковом возрасте оказывают влияние на реальные достижения и успешность выполнения ролей технически одаренной личностью. Выявлена гендерная специфика распределения технически одаренных подростков – среди детей с высоким уровнем одаренности подавляющее большинство представляют мальчики, а среди детей с низким и средним уровнем одаренности значительно больше девочек ($p < 0.01$). По результатам дисперсионного анализа установлены статистически значимые гендерные отличия в выраженности ценностей активной деятельности и счастливой семейной жизни, самоуважения и ожидаемого отношения окружающих, интереса к себе в зависимости от уровня развития технической одаренности ($p < 0.01$). Заявлено, что для девочек и мальчиков с высоким уровнем технической одаренности характерен рост уровня развития словесно-логического мышления, в частности – значений в группе вербальных тестов, что опровергает ложность суждений о более высоком уровне развития интеллекта мужчин. Констатируется целесообразность разработки и внедрения в школьную программу элементов гендерного воспитания с использованием интерактивных методов (тренинги, деловые игры, тематические дискуссии).

Ключевые слова: *технически одаренная личность, подростковый возраст, гендерные особенности, гендерные стереотипы, гендерное воспитание.*

THE GENDER ASPECT OF TECHNICALLY GIFTED PERSONALITY DEVELOPMENT DURING TEENAGERS PERIOD

The paper deals with the results of the study of the gender features of development of the teenage technically gifted personality in the following compartments: sphere of spiritual development, sphere of consciousness and sphere of intellectual development. It is proved that social expectations already in the teenagers' period have an impact on real achievements and success of performance of roles by technically gifted personality. Gender specifics of distribution of technically gifted teenagers is revealed – among children with the high level of cleverness the large majority are represented by boys, and among children with the low and average levels of cleverness are presented many more girls ($p < 0.01$). Based on the results of the analysis of variance, statistically significant gender differences in the expressiveness of values of vigorous activity and happy family life, self-esteem and the expected relation of people around, interest in themselves were established depending on a level of development of technical cleverness ($p < 0.01$). For girls and for boys with high level of technical cleverness is characteristic a growth of a level of development of verbal thinking, in particular, in group of verbal tests that is contrary to false assertions about the higher level of intelligence development among men. The expediency of development of elements of gender education with the use of interactive methods and their introductions in the school program is stated.

Keywords: *technically gifted personality, teenagers' period, gender features, gender stereotypes, gender education.*

PERSPECTIVA DE GEN PRIVIND DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII TALENTATE DIN PUNCT DE VEDERE TEHNIC ÎN PERIOADA ADOLESCENȚEI

În lucrare vom analiza rezultatele unui studiu privind dezvoltarea personalității adolescenților talentați în domeniul tehnic, din perspectiva de gen, și anume: sfera dezvoltării spirituale, sfera conștiinței și sfera dezvoltării intelectuale. S-a dovedit că, încă din perioada adolescenței, așteptările sociale influențează realizările și succesul preformării rolurilor personalității talentate din punct de vedere tehnic. Au fost evidențiate diferențele de gen în ceea ce privește distribuția adolescenților supradotați cu abilități tehnice: în grupul copiilor cu nivel înalt de supradotare majoritatea sunt băieți, iar în grupul de copii cu nivel scăzut și mediu de supradotare se regăsesc mai multe fete ($p < 0,01$). Pe baza rezultatelor analizei dispersiei s-au stabilit diferențe de gen în exprimarea valorilor privind nivelul de activism și fericire, stima de sine și așteptările privind relația cu cei din jur, în funcție de nivelul de dezvoltare a inteligenței tehnice ($p < 0,01$). Atât pentru fete, cât și pentru băieți cu un nivel înalt de inteligență tehnică se înregistrează și un nivel înalt de dezvoltare a gândirii verbale, în special în ceea ce privește rezultatele testelor verbale, ceea ce infirmă supozițiile potrivit cărora

nivelul de dezvoltare a inteligenței la bărbați este mai înalt. În acest sens, considerăm oportună dezvoltarea elementelor educației de gen prin utilizarea metodelor interactive și introducerea acestora în programul școlar.

Cuvinte-cheie: *personalitate talentată din punct de vedere tehnic, adolescență, perspectiva de gen, stereotipuri de gen, educație de gen.*

Prezentat la 24.10.2018

Publicat: noiembrie 2018